

اشاره

شاید آن روز که حضرت امام خمینی (رضوان الله تعالیٰ علیه) به تأسی از معصومین (علیهم السلام) بر تربیت قرآنی تأکید کردند و در سخنی گوهربار و جاودان فرمودند: «تربیت باید تربیت قرآنی باشد»، برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت کمتر به اهمیت و ضرورت این نگرش توجه داشتند و حتی در سالیان قبل از انقلاب اسلامی، نه تنها برای قرآن اهمیت چندانی قائل نبودند، بلکه آن را صرفاً کتابی برای گروه خاص - عالمان و روحانیان - و اماکن خاص - مساجد و مراسم عزاداری - می‌دانستند.

کلیدواژه‌ها: رویکرد قرآنی، تربیت قرآنی، دوره پیش‌دبستان. در سال‌های اخیر، برنامه‌ریزان و دلسوزان نظام آموزش و پرورش برای تجلی هر چه بیشتر دیدگاه و سخن مذکور حضرت امام و منیات مقام معظم رهبری مبنی بر رفع محجوریت از قرآن به‌ویژه در عرصه تعلیم و تربیت، سعی و تلاش مضاعف داشته‌اند و بر تحقق رویکرد قرآنی در برنامه‌ها و روش‌های آموزش و پرورش تأکید کرده‌اند. در این نوشتار ضمن تأکید بر ضرورت رویکرد قرآن به برخی ابعاد آن می‌پردازیم.

در منشور توسعه فرهنگ قرآنی، به وزارت آموزش و پرورش مأموریت داده شده است که با برنامه‌ریزی و نظارت بر حسن اجرای آموزش عمومی قرآن کریم در تمامی نهادهای دولتی - درون و بیرون از آموزش و پرورش - و نهادهای مردمی فعالیت‌های قرآن را ارتقا بخشند. بر این مبنای آموزش و پرورش سعی دارد در برنامه‌ها و فعالیت‌های دوره‌های تحصیلی بر «رویکرد قرآنی» توجه کند، و با اهمیت دادن به فرهنگ قرآنی مفاهیم و معارف آن را به صورت غیر مستقیم با برنامه‌های درسی تلفیق کند. به عبارت دیگر، در این جهت‌گیری هدف محور قرار دادن آموزه‌ها و مفاهیم قرآن در برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزش و پرورش است. اما آنچه مسلم است باید تحقیق چنین رویکردی به دور از افراط و تفریط و با بررسی‌های دقیق، علمی،

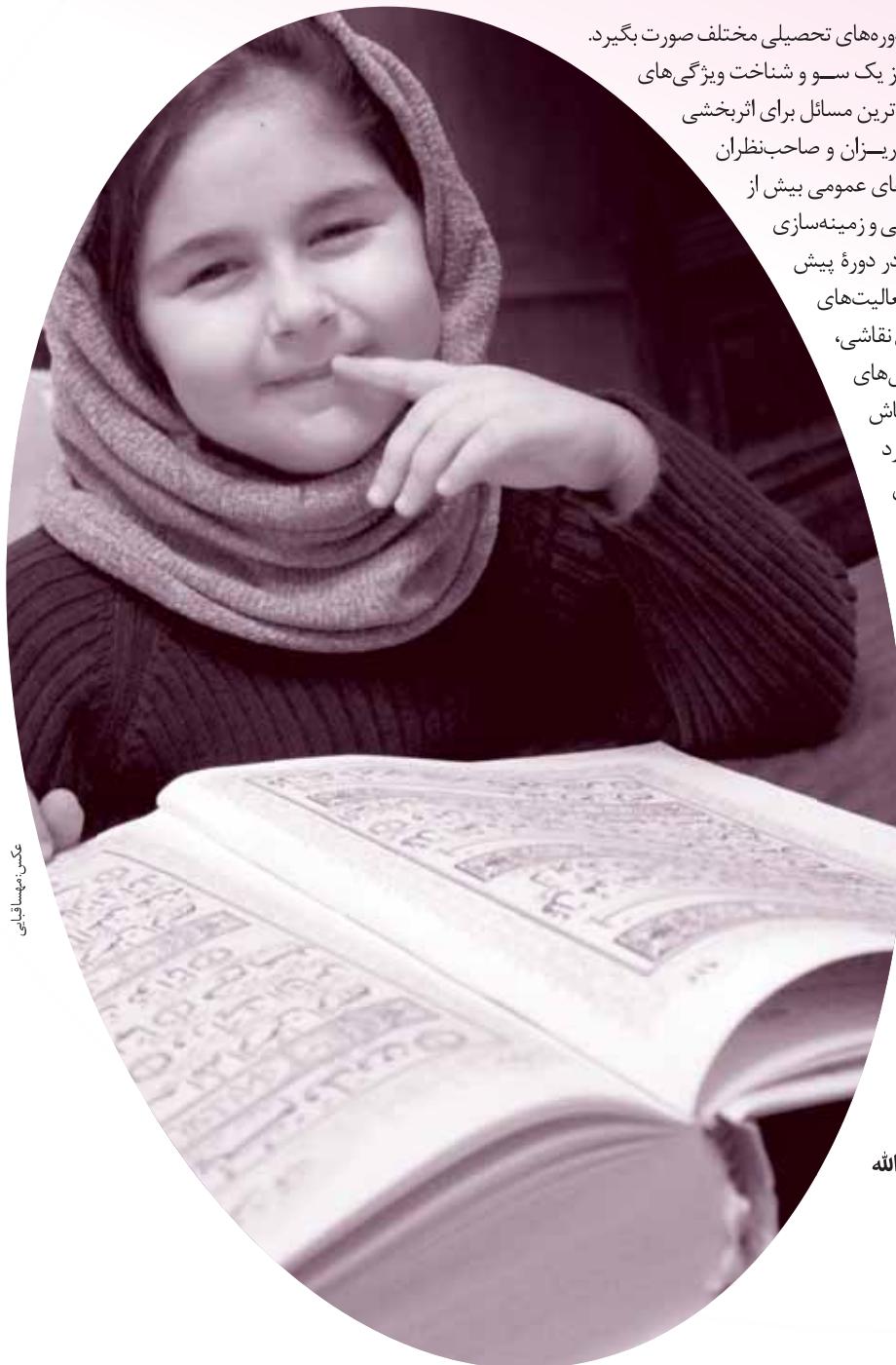
۱۹

رشدآموزش پیش دبستانی
دوره سوم، شماره ۳
بهار ۱۳۹۱

مسعود تغیر آنی فوجاد

رویکرد قرآنی در دورهٔ پیش دبستان

برنامه‌ریزان و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت در دورهٔ پیش دبستان بر آموزش‌های عمومی بیش از آموزش‌های تخصصی تأکید دارند و آن را دورهٔ آمادگی و زمینه‌سازی برای فعالیت‌ها و آموزش‌های بعدی می‌دانند

کارشناسانه و همچنین با در نظر گرفتن اقتضایات دوره‌های تحصیلی مختلف صورت بگیرد. تبیین رویکرد قرآنی در دورهٔ پیش دبستان از یک سو و شناخت ویژگی‌های کودکان این دورهٔ سنی از سوی دیگر از ضروری تربیت مسائل برای اثربخشی فعالیت‌های مربی پیش دبستانی است. برنامه‌ریزان و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت در دورهٔ پیش دبستان بر آموزش‌های عمومی بیش از آموزش‌های تخصصی تأکید دارند و آن را دورهٔ آمادگی و زمینه‌سازی برای فعالیت‌ها و آموزش‌های بعدی می‌دانند. در دورهٔ پیش دبستان از مربی انتظار می‌رود بر آموزش‌ها و فعالیت‌های عمومی تأکید داشته باشد. برای نمونه از فعالیت‌های نقاشی، شعر و... باید همچون یک روش و شیوه برای آموزش‌های غیرمستقیم استفاده کرد نه آنکه بخواهیم کودک نقاش یا شاعر شود. با چنین نگرشی لازم است در رویکرد قرآنی در دورهٔ پیش دبستان به جنبه‌های عمومی و نه آموزشی خاص توجه شود. بر این مبنای است که برنامهٔ قرآن کریم دورهٔ پیش دبستان بر انس، آشنازی، علاقه و ارتباط کودک با قرآن کریم تأکید دارد.

رویکرد قرآنی باید زمینه‌ساز این نگرش در کودکان شود که در سطح کودکانه‌شان قرآن کتاب زندگی است. به همین جهت ضروری است بیش از آنکه صرفاً در صدد آموزش قرآن باشیم، فرسته‌هایی را برای کودک ایجاد کنیم تا نخست این نگرش و باور در وی ایجاد شود که هر آنچه خوبی و کار پسندیده است، از قرآن کریم است.

در این صورت است که می‌توان امید داشت زمینه‌های تربیت قرآنی و شکوفایی آن در سنین بالاتر فراهم شود. و به دیدگاه ماندگار حضرت امام خمینی (ره) که فرمودند: «تربیت، باید تربیت قرآنی باشد» نزدیکتر شویم.

ان شاء الله